

Granja Soldevila

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí de la Granja, s/n

Coordenades:

Latitud: 41.52682
Longitud: 2.18556
UTM Est (X): 432052
UTM Nord (Y): 4597562

Classificació

Número de fitxa 08260 - 39
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Barroc Romàntic Eclecticisme Modernisme
Segle XII-XVIII
Any 1163
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Núm. reg. 3628-I Acord Ple Ajuntament 31/03/2011. Pla Especial Protecció Patrimoni Arquitectònic
Data aprovació: dj., 31/03/2011 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament Santa Perpètua de Mogoda
Autoria de la fitxa Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dl., 20/04/2009 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda / OPC
Data de la darrera revisió: dj., 04/04/2024 - 13:48

Descripció

La Granja Soldevila es troba situada a la zona limítrof amb el nucli urbà. A uns 80m de la façana principal es situa la línia de ferrocarril que el separa del barri de la Florida. A la vessant sud hi ha un petit jardí romàntic amb magnífics exemplars d'espècies vegetals, a la vessant est hi ha restes dels antics camps de conreu amb diverses construccions auxiliars, a la vessant nord es situa l'antic pati amb els corrals i a la vessant oest hi ha adossat l'edifici de la capella i l'antic habitatge dels porters, seu de ràdio Santa Perpètua. En aquesta mateixa vessant, i separat per un petit passatge, hi ha el modern edifici de l'institut d'ensenyament secundari. L'edifici principal correspon a un mas de finals del segle XVIII, molt reformat al segle XX. A principis de segle XX, respectant el primer pis de l'antic mas, dugueren a terme les obres d'ampliació de la casa que amb algunes modificacions posteriors esdevingué el que avui coneixem. El que s'observa avui és un edifici residencial amb trets modernistes format per un bloc central de planta rectangular (17 x 23m) amb tres crugies, desenvolupat en una planta semisoterrani, una planta baixa, dues plantes pis i una torre amb dos nivells més. A la vessant oest hi ha un cos de galeria que li dona un aire colonial, també existeix una porxada destinada a magatzem que està adossada a la façana posterior nord al nivell semisoterrani, i a la vessant oest hi ha un altre edifici de 3 plantes i una sola crugia que conté l'antiga capella i l'antic habitatge dels porters. A l'extrem d'aquest cos hi ha una segona torre de 4 plantes amb coberta a 4 aigües. Els interiors tenen una rica ornamentació. Les parets de càrrega són de totxo massís i bigues metàl·liques o de fusta amb revoltos ceràmics segons la dependència. A la planta soterrani els forjats són de volta de canó. La coberta: es combinen les zones de terrat accessible amb les de coberta inclinada, amb remats de teula ceràmica vitrificada. L'edifici principal té la seva crugia central amb terrat accessible i les cobertes de les crugies laterals són inclinades a una aigua. La façana principal té una composició simètrica respecte a l'eix central amb un portal adovellat i una finestra enreixada a banda i banda en planta baixa, 3 balcons en planta 1, i 3 finestres subdividides per columnes en planta 2. A la façana est destaca el seguit de finestres d'arc de mig punt de la galeria. La paret és de totxo arrebossada i treballada imitant obra de carreus. Les baranes dels balcons, les reixes de les finestres i els fanals són de diferent treballs de forja. Les fusteries suporten vidrieres emplomades de colors. Destaquen a nivell arquitectònic el volum de la torre mirador (amb dues plantes més que el cos de l'edifici principal) que queda enfonsat uns 10m a la façana sud i uns 5m respecte a la façana nord. També destaca la segona torre, una planta més baixa, amb coberta a 4 aigües. És un dels edificis que millor conjuga el seu valor com a exemple d'arquitectura modernista amb el paper destacat que va tenir en el desenvolupament històric i econòmic de la vila. Les seves generoses dimensions, la riquesa dels seus elements decoratius, i el bon estat general de conservació, van fer molt adequat el seu pas a ús públic.

Observacions:

Noms anteriors documentats: Mas Perera, Mas Bruguera, Mas Granollacs, Torre Bru.

Actualment el recinte de la Granja conté diversos usos municipals, com són l'escola de música i de les arts (EMA), ràdio Santa Perpètua (ubicada a l'antiga masoveria) i les oficines tècniques de les Regidories de Cultura, Educació i Comunicació.

Recentment, a l'abril del 2023, s'ha inaugurat una exposició a part de la zona baixa de l'edifici modernista, on es dona a conèixer la història de l'edifici i la seva explotació industrial fruit dels usos empresarials de la família Soldevila. Aquest espai, és una seu radial del Museu del Treball i la Indústria Viva (MTIV) ubicat al Vapor Aranyó. Per contactar-hi i visitar-lo, podeu demanar més informació a info@mtiv.cat

Història

Descripció del mas Granollacs, segons la inscripció registrat l'any 1864 al Registre de la Propietat, on es descriu com a casa i heretat anomenada Granullachs. Així per la descripció que se'n fa sabem que: "La casa consta de soterrani i pis principal i segon amb galeria a llevant. Mesurava en pams 154 x 154 (23.716 pams quadrats). Tenia també un barri tancat amb murs amb porta d'entrada mirant a migdia. Afegit a la casa hi havia el corral, corts, celler, l'era i altres dependències agrícoles. Pel que fa a la finca aquesta es composava de 80 quarteres i 9 quartans, de les quals 8 anaven destinades a planter d'arbres fruiters i de passeig o ornament 25 quarteres 3 quartans de regadiu, 36 quarteres de cereals de secà, i 6 quarteres 6 quartans de vinya, 3 quarteres de bosc i 2 d'erm. Amb dret d'ús per a regar de l'aigua de la mina construïda dins les propietats Folguera, Colomer, Casanovas i Banús. Aquesta mina té de llarg 2,5 Km, 4 pams d'ample i 6 pams d'alçada. Té direcció de migdia a nord fins arribar al poble de Santa Perpètua. En aquest punt la mina forma un angle i pren direcció cap a llevant fins arribar a l'heretat Banús, pròpia de don Salvador Banús, on es troba un repartidor amb la seva porta tancada amb dos panys i dues claus diferents. En aquest repartidor es parteix l'aigua per la meitat, una serveix per al rec de les finques Banús i Mogoda i l'altra serveix per al rec de la propietat Casanovas, Regàs, Folguera i de l'heretat Granollacs" (Canyameres, 2009).

Ressenya històrica extreta de CANYAMERES, 2009: El que avui o en el decurs del segle XX ha estat la propietat moderna de la Granja Soldevila és el resultat de l'agregació de les terres de diversos masos, la majoria dels quals havien esdevingut masos rònecs d'origen medieval. Concretament la major part de les terres s'han fet a partir dels masos rònecs Cirera, Caldes, i Soler, a més de les compres de terres de Can Folguera del segle XIX. El nucli original, el formaven les terres del mas Granollacs, anteriorment dit mas Bruguera, i abans del s.XVI, anomenat mas Perera. Mas de Caldes. Deshabitat des del segle XV. Les seves terres es repartiren entre el mas Folguera i el mas Perera. Estava entremig de Can Folguera i la Granja Soldevila i com aquests dos, la propietat anava des de la serra fins a la riera de Caldes.

- Mas Cirera. Havia estat un alou del priorat de Santa Maria de Terrassa. Estava situat a la serra entre el mas Bell·lloc (can Miró), el mas de Jaume Perera (terres de la Granja Soldevila) i el mas Folguera.

1163. Primera notícia sobre el Mas Cirera.

Segle XV, el mas Cirera ja era rònec. Fou establert pel prior de Terrassa als pagesos del mas Colomer de la sagrera de Mogoda.

A principis del segle XVI, les terres del mas Cirera, foren establertes pels diferents hereus Colomer als pagesos del mas Bell·lloc (Can Miró), del mas Prat (Can Bernat) i del mas Perera (Granja Soldevila).

- Mas Perera. El mas Perera segurament té el seu origen a finals del segle XI o principis del XII.

1256. Primera menció a un mas Perera.

1275 i 1290. Queda confirmada l'existència del mas Perera en els llistats del llòçol.

1290. En els llistats de llòçol hi consta un segon mas, el de Jaume Perera que és el que continuarà. El mas Perera primer estava situat més a ponent, entre Can Vaquer i Can Bernat.

Al segle XIV hi ha documentades diverses notícies relacionades amb persones cognominades Perera. A finals del segle XIV i principis del XV el cap de casa del mas Perera, és Antic Perera, i el seu fill també de nom Antic Perera.

- Mas Bruguera. 1450. Arribada dels Bruguera. El mas canviarà de nom i començarà un procés expansiu fins a finals del segle XVI.

Segle XVI. La família del mas Bruguera esdevé una de les importants del Vallès.

1592. Incorporació del mas Llrana de Montmeló.

A finals de segle XVI havien començat els problemes econòmics al mas Bruguera.

- Mas Granollacs. Plet de 82 anys entre els Granollacs i els Bruguera.

1717. Pere de Ribes i de Granollacs, 2n marquès d'Alfarràs, cedí la casa heretat i mas anomenat Granollacs abans Bruguera a Josep de Bru i de Mora i a la seva dona Marianna de Sampsó-Rocabruna, senyora de Montpalau.

XVIII. El mas Granollacs estarà en mans de la família noble dels Bru de Sala durant una centena d'anys. La venda és forçada per la mala situació econòmica del cap de casa Jacint Bru de Sala, deguda a la Guerra del Francès.

1822. Consta que el mas Granollacs tenia una extensió aproximada de 40 quarteres de sembradura entre cultiu, erms, i bosc.

1864. Es fa la inscripció registral del mas Granollacs al Registre de la Propietat, on es descriu com a casa i heretat anomenada Granullachs.

La família Soldevila des de Lluís Soldevila (1911) fins a l'expropiació (ACTUR de Gallecs), estigué vinculada a activitats empresarials agràries, la producció i venda de llet, la llet condensada, les patates que feren famosa la finca de Santa Perpètua per la seva alta productivitat, i va estar entre els pioners de l'avicultura a Catalunya a la postguerra espanyola.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). *Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda*. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme.

CANYAMERES, Esteve (2009). *Masos, masies i masoveries. Estudi de l'agricultura de Santa Perpètua de Mogoda i Santiga (segles XI-XX)*. Edita: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

RICART, Joan et alii (1993). *Temps enrera, portes endins*. Santa Perpètua de Mogoda. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

RICART, J., Díez, M., Vilàs, E., Aymerich, L., Morral, J. (1999). *El que sabem del segle XX. Història de Santa Perpètua de Mogoda 1900-1979*. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. 2 Volumes.

